

Scenariusz debaty uczniowskiej: „Redaktorzy Wikipedii na polu walki”

Łukasz Migniewicz

Cele zajęć:

- Zrozumienie, jak działają mechanizmy edycji Wikipedii i jakie grupy mają wpływ na treści historyczne
- Krytyczna analiza neutralności i rzetelności informacji historycznych
- Rozwijanie umiejętności argumentacji i pracy zespołowej
- Kształcenie świadomości różnych narracji historycznych
- Poznanie metod weryfikacji źródeł oraz zasad Wikipedii dotyczących edycji artykułów

Metody pracy:

- Praca w grupach
- Debata symulacyjna
- Analiza materiałów źródłowych
- Moderowana dyskusja podsumowująca
- Ćwiczenia argumentacyjne przed debatą

1. Przygotowanie do debaty (15 minut)

Podział ról

Uczniowie zostają podzieleni na cztery grupy, z których każda wciela się w inną rolę:

- Zwolennicy niemieckiego punktu widzenia – argumentują na korzyść narracji niemieckiej w odniesieniu do historii Gdańska i innych spornych kwestii. Skupiają się na źródłach przedstawionych w pliku „Gry z historią na Wikipedii”.
- Polscy patrioci – bronią polskiej interpretacji historycznej, uwzględniając fakty i emocjonalne podejście do historii. Podpierają się polskimi źródłami zawartymi w pliku.

-
- Pragmatycy – dążą do edycji artykułów zgodnie z dominującymi źródłami historycznymi, dbając o akademicki standard i zgodność z naukowymi opracowaniami dostępnymi w załączonym pliku.
 - Administratorzy Wikipedii – kontrolują debatę, przypominają o zasadach Wikipedii dotyczących neutralności i źródeł, oceniają poprawność użytych argumentów.

Analiza materiałów źródłowych i przygotowanie argumentacji

Każda grupa otrzymuje materiały zawarte w pliku „Gry z historią na Wikipedii”, w tym ilustracje i linki, które pomagają zrozumieć temat debaty. Uczniowie powinni dokładnie przeanalizować dostarczone treści i przygotować argumenty zgodne ze swoją rolą.

Grupy dzielą zadania wewnątrznie:

Osoba odpowiedzialna za analizę źródeł – szuka kluczowych informacji w materiale.

Osoba odpowiedzialna za argumentację – formułuje główne punkty debaty.

Osoba odpowiedzialna za kontrargumentację – przygotowuje odpowiedzi na możliwe zarzuty przeciwników.

Osoba dbająca o spójność wypowiedzi – pilnuje logicznego i jasnego przedstawienia argumentów.

Każda grupa przygotowuje minimum 4 argumenty oraz potencjalne kontrargumenty.

Grupy opracowują plan swoich wystąpień, ustalając kolejność mówców i sposób prezentacji.

Administratorzy Wikipedii opracowują listę zasad Wikipedii oraz planują pytania do każdej grupy, aby sprawdzić ich zgodność z zasadami neutralności.

Na zakończenie przygotowań każda grupa przeprowadza wewnętrzną symulację – krótką próbę debaty w swoim gronie.

2. Przebieg debaty (30 minut)

Etap 1: Otwarcie debaty (5 minut)

Moderator przedstawia temat debaty: „Czy Wikipedia może być całkowicie neutralnym źródłem wiedzy historycznej, czy zawsze będzie miejscem ścierania się różnych narracji?”

Każda grupa ma 1-2 minuty na przedstawienie swojego stanowiska. Administratorzy Wikipedii weryfikują, czy grupy formułują swoje argumenty zgodnie z zasadami Wikipedii.

Etap 2: Argumentacja grup (15 minut)

Każda grupa prezentuje swoje argumenty, powołując się na materiały źródłowe z pliku. Pozostałe grupy mogą zadawać pytania i kwestionować przedstawione argumenty. Administratorzy Wikipedii dbają o przestrzeganie zasad rzetelności i neutralności, interweniując, gdy argumenty są oparte na niezwyfikowanych źródłach. Moderator zwraca uwagę na merytoryczność debaty, zachęcając do odwoływania się do podanych źródeł.

Etap 3: Dyskusja otwarta (10 minut)

- Wszystkie grupy mogą swobodnie debatować, konfrontując swoje stanowiska.
- Moderator prowadzi dyskusję, dbając o kulturę wypowiedzi i przypominając o konieczności stosowania dowodów.
- Grupy mogą odnosić się do argumentów przeciwników, podważać ich źródła lub uzupełniać swoje stanowiska nowymi danymi.

3. Podsumowanie i refleksja (10 minut)

Moderator podsumowuje główne argumenty przedstawione podczas debaty, wskazując, jakie narracje dominowały.

Uczniowie dzielą się swoimi refleksjami na temat:

Czy Wikipedia powinna dążyć do pełnej neutralności?

Czy to w ogóle możliwe?

Jakie mechanizmy mogłyby zwiększyć rzetelność treści historycznych?

Administratorzy Wikipedii oceniają każdą grupę, wskazując, czy spełniła zasady Wikipedii.

- Dyskusja o wpływie dezinformacji w Internecie – jakie mechanizmy pozwalają ją wykrywać i eliminować?
- Analiza trudności w argumentacji – które kwestie były najtrudniejsze do obrony?
- Uczniowie wskazują trzy najważniejsze wnioski, jakie wynieśli z debaty.

Materiały pomocnicze:

Plik „Gry z historią na Wikipedii” – zawiera ilustracje, linki oraz fragmenty artykułów historycznych przedstawiających różne narracje historyczne.

Zasady edycji Wikipedii:

Neutralny punkt widzenia (NPOV) – artykuły powinny przedstawiać temat bezstronnie, uwzględniając różne punkty widzenia.

Weryfikowalność – każda informacja powinna być poparta wiarygodnym źródłem.

Brak twórczości własnej – edytorzy nie mogą wprowadzać własnych interpretacji, a jedynie powoływać się na istniejące źródła.

Konsensus – sporne edycje wymagają dyskusji i uzgodnienia między edytorami.

Przykłady kontrowersyjnych wpisów historycznych na Wikipedii:

Artykuł o Powstaniu Warszawskim – spory dotyczące liczby ofiar i celowości powstania.

Historia Gdańska – zmieniające się narracje w zależności od edytorów pochodzących z Polski i Niemiec.

Zimna wojna – różnice w interpretacji przyczyn i konsekwencji w wersjach anglojęzycznych i rosyjskich.

Fragmenty analizujące historię Gdańska – porównanie treści Wikipedii w różnych językach, analiza zmian w artykułach oraz wpływ polityki na edycję historycznych treści.

Karta ewaluacji dla uczniów:

Jak oceniasz swoje zaangażowanie w debatę? (1-5)

Czy czułeś/aś się dobrze przygotowany/a do debaty? (Tak/Nie)

Jak oceniasz argumentację swojej grupy? (1-5)

Jak oceniasz argumentację innych grup? (1-5)

Co było dla Ciebie najtrudniejsze w debacie?

Jakie wnioski wyciągasz na przyszłość w zakresie analizy źródeł i argumentacji?

Dla nauczycieli:

Czy uczniowie wykazali się znajomością materiałów źródłowych? (Tak/Nie)

Jak oceniasz poziom argumentacji uczniów? (1-5)

Czy uczniowie stosowali zasady Wikipedii dotyczące neutralności? (Tak/Nie)

Jak oceniasz aktywność grup? (1-5)

Co można ulepszyć w kolejnej debacie?

Czy debata spełniła założone cele edukacyjne? (Tak/Nie)